

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी

એસ. વાય. બી. એ.

સંસ્કૃત

(મુખ્ય અને ગૌણ)

પરિશિષ્ટ - અ

નોંધ :- આ અભ્યાસક્રમ શૈ. વર્ષ ૨૦૦૩ - ૦૪ થી ૨૦૦૬ - ૦૭ સુધી અમલમાં રહેશે.

પ્રશ્નપત્ર :- ૧ (ટેકુસ્ટ, વ્યાકરણ, અર્થાવબોધ)

Unit - I - વિક્રમોવર્શીયમ્ - કાલિદાસ (નાટ્ય કાવ્ય) (૩૦)

Unit - II - ગંગા લહરી - જગન્નાથ (સ્ત્રોત કાવ્ય) (૨૦)

Unit - III - વ્યાકરણ કૃદંતો :- (૧૦)

વર્તમાન કૃદંત, કર્મણિ ભૂતકૃદંત, કર્તરિ ભૂતકૃદંત, વિધ્યર્થ કર્મણિ કૃદંત, સંબંધક ભૂતકૃદંત અને હેત્વર્થકૃદંત

Unit - IV - અર્થાવબોધ (Comprehension) (૧૦)

Books Recommended

(૧) કાલિદાસ - ઝાલા (English)

(૨) કાલિદાસ - વી. વી. મીરાશી (હિન્દી)

(૩) સંસ્કૃત નાટકોનો પરિચય - નાન્દી

(૪) કાલિદાસ પરિશીલન - રાધાવલ્લભ ત્રિપાઠી, સંસ્કૃત પરિષદ સાગર ૧૯૮૭

(૫) નવનીત સંસ્કૃત શબ્દ - ધાતુ - રુપાવલિ - રાજારામ શાસ્ત્રી નાટેકર, મુંબઈ ૧૯૯૦

(૬) સંસ્કૃત વ્યાકરણ - શ્રીધર વાસિષ્ઠ

वीर नर्मद दक्षिण गुजरात युनिवर्सिटी

એસ. વાય. બી. એ.

સંસ્કૃત

પ્રશ્નપત્ર :- ૨ કાવ્યશાસ્ત્ર, છંદ, વ્યાકરણ :-

Unit - I - કાવ્ય પ્રકાશ - ઉલ્લાસ ૧ અને ૨ (૨૦)

Unit - II - કાવ્ય પ્રકાશ ઉ. ૧૦ - અલંકારો (નીચેના ૨૦) (૩૦)

- (૧) ઉપમા (૨) ઉત્પેક્ષા (૩) સરાંદેર (૪) રુપક (૫) અપહ્નુતિ (૬) શ્લેષ (૭) સમાસોક્તિ
(૮) નિદર્શના (૯) અપ્રસ્તુત પ્રશંસા (૧૦) અતિશયોક્તિ (૧૧) પ્રતિવસ્તુપમા (૧૨) દષ્ટાંત
(૧૩) દીપક (૧૪) તુલ્યયોગિતા (૧૫) વ્યતિરેક (૧૬) વિભાવના (૧૭) વિશેષોક્તિ
(૧૮) અર્થાતરન્યાસ (૧૯) વ્યાજ સ્તુતિ (૨૦) ભ્રાન્તિમાન

Unit - III - છંદ (લઘુ - ગુરુ, માત્રા, અક્ષરમેળ, માત્રામેળ, ગણમેળ) (૧૦)

છંદની સમજ, છંદના ગણો તથા નીચે જણાવેલા ૧૩ છંદની વ્યાખ્યા, બંધારણ અને ઓળખ. :-

અનુષ્ટપ, ઈન્દ્રવજ્ર, ઉપેન્દ્રવજ્ર, વસંતતલિકા, પ્રહર્ષિણી માલિની, પૃથ્વી, મંદાકાન્તા, શિખરીણી, હરિણી, સુગંધરા, શાર્દૂલવિક્રીડિત અને આર્યા.

Books Recommended

વ્યાકરણ : સંધિ : (૧૦)

- (૧) History of Alankarshastra – P. V. Kane.
(૨) કાવ્ય પ્રકાશ - ગજેન્દ્ર ગડકર
(૩) કાવ્ય પ્રકાશ - ઝલકીકર (હિન્દી) પુના, પ્રાચ્યવિદ્યાસંસ્થા.
(૪) કાવ્ય પ્રકાશ - આચાર્ય વિશ્વેશ્વર વારાણસી ૧૯૬૦ (હિન્દી)
(૫) કાવ્ય પ્રકાશ - શ્રી નિવાસ શાસ્ત્રી, મેરઠ (હિન્દી)
(૬) સંસ્કૃત છંદશાસ્ત્ર - (વી. એસ. શાહ અમદાવાદ) જી. વી. શાહ
(૭) સંસ્કૃત વ્યાકરણ - શ્રીધર વાસિષ્ઠ

વીર નર્મદ દક્ષિણ ગુજરાત યુનિવર્સિટી

એસ. વાય. બી. એ.

સંસ્કૃત

પ્રશ્નપત્ર :- ૩ (સંસ્કૃત મુખ્ય)

વૈદિક વાડ:મય

Unit - I - સંહિતા (ઋગ્વેદના દેવવિષયક સૂકતો) (૧૫)

અગ્નિસૂકત ૧-૧, ઈન્દ્રસૂકત ૧-૩૨, ઋભુસૂકત ૧-૧૧૦, વરુણસૂકત ૭-૮૬, ઉષાસૂકત ૪-૫૧,
અશ્વિનૌ ૮-૧૦.

Unit - II - ઋગ્વેદના દેવેતરા સૂકતો :- (૧૫)

દાનસ્તુતિ ૧૦-૧૧૭, અક્ષસૂકત ૧૦-૩૪, પશિસરમાસંવાદસૂકત ૧૦-૧૦૮, નાસદીયસૂકત ૧૦-૧૨૯

Unit - III - અથર્વવેદ :- (૧૫)

કૃષિસૂકત કાં ૩-૧૭ (૧ થી ૯), પાપનાશન કાં ૪ સૂ. ૩૩ (૧ થી ૬) સાંમનસ્ય ૩-૩૦,
ભૂમિસૂકત ૧૨-૧ (૧ થી ૧૦)

Unit - IV - ઉપનિષદ :- (૧૫)

ઈશાવાચ્ય ઉપનિષદ

Unit - V - વૈદિક વ્યાકરણ અને પદપાઠ (૧૦)

વૈદિક હેત્વર્થ કૃદંત, સંબંધક ભૂત કૃદંત, વૈદિક સંરાચાર્ય, પદપાઠ, છંદો, સ્વરિત અને તેના પ્રકારો
(જાત્ય સ્વરિત, પ્રચ્છિષ્ટ સ્વરિત, ક્ષેપ્ર સ્વરિત)

નોંધ :- પદપાઠ ઋગ્વેદનાં સૂકતો માંથી જ પૂછવો.

Books Recommended

(૧) ઝક્સૂકતવૈજયન્તી - H. D. Velankar Bombay. 1972

(૨) ઝક્સૂકતશંતી - H. D. Velankar Vaidic Samsodhan Mandal Pune. 1965.

(૩) વૈદિક પાઠાવલી - ૨. છો. પરીખ, અમદાવાદ ૧૯૬૩

(૪) A Vedic Grammar for Students. A.A. Mecdonell MLBD Delhi.

(૫) Hymns From Atharvaveda - M. Bloomfield S.B. Series. 1973.

(૬) ઉપનિષદ સંગ્રહ - જગદીશલાલ MLBD Delhi.

(૭) ઋગ્વેદ પ્રાતિશાંખ્ય - મંગલદેવ શાસ્ત્રી - અલ્લાહાબાદ ૧૯૩૧

(૮) One Hundred and eight upanisads with various readings by Panshikar, Vasudev Laxman ed. 3. Varanasi. 1970.